

[Peter Nielsen.]

sparer dårligere end den, der måske kun sparer få procent op af en stor indtægt og alligevel kan tillade sig et stort og rigeligt forbrug. Hvis f. eks. en skatteyder af en indtægt på 15 000 kr. vil spare 2 000 kr. op, skal der ret store afsavn til, betydelig større end for ham, der af en indtægt på f. eks. 50 000 kr. også sparer 2 000 kr. op, men sidstnævnte vil på grund af progressionen få langt større nedslag i sin skat. Det må være mere retfærdigt og moralsk at give den jævne indtægt den største begunstigelse, idet der her vises større sparevilje. Det må gøres tillokkende også for folk med jævne indtægter at spare op, og derfor synes såvel regeringens opsparingsforslag som altså den delvise overgang til forbrugsbeskatning mere velegnet. Det er nu engang de mange bække små, der gør den store å, og skal der virkelig være format over den private opsparing, må den først og fremmest gøres tillokkende for småsparere.

Hermed være dog ikke sagt, at mit parti afviser forhandling om oppositionens tanker. Det må vel også ses som noget af en indrømmelse til oppositionen, at vi nu går med til at overflytte dele af beskatningen fra indtægt til forbrug. Jeg skal ikke lægge skjul på, at der er betænkelighed inden for mit parti, men vi er villige til at tage en sådan almindelig omsætningsafgift, selv om den på mange måder kan virke ubehageligt. Det synes dog, som om den er blevet modtaget omend ikke med begejstring så dog med megen forståelse af befolkningen. Selvfølgelig kan den praktiske udformning diskuteres, men det er ikke min mening eller min opgave her ved første behandling at gå i enkeltheder. Det er vel navnlig spørgsmålet om undtagelser og spørgsmålet om opkrævning i engros- eller detailledet, der har optaget sindene.

Det er klart, at der er stor lyst til at kræve undtagelser fra omsen, og her kan jo ønskerne være forskellige; men mon de fleste ønsker dog ikke går i retning af, at de mere elementære fødemidler fritages? Det er også til dels det, der er sket, men mange vil jo nok savne kød og flæsk på listen. Det kan der vel forhandles om i udvalget. Jeg er godt klar over, at det er undtagelserne, der først og fremmest vil besværliggøre administrationen både for staten

og den handlende, og skal f. eks. kød og flæsk fritages, bliver det vel også nødvendigt med pålægsvarer o. s. v. Men for en afgiftsfritagelse af alle landbrugsvarer taler hensynet til, at alle stilles lige over for afgiftserlæggelsen, og det vil vel være svært for ikke at sige umuligt at opkræve afgift hos dem, der selv producerer det, de spiser. Det kan give anledning til nogen utilfredshed, at alle ikke er stillet lige over for loven. Sverige har ganske vist et system med, at landbrugere får et tillæg på skattesedlen for sparet oms, men her drejer det sig jo også om alle landbrugsvarer. Blot at hæve beløbet for varer udtaget til eget forbrug går heller ikke, da det vil have en progressiv virkning, hvad omsen ikke har for andre. Der er også andet, der kan tale for at undtage alle landbrugsvarer, idet vi jo skal animere hjemmemarkedet, men så kan man også rejse spørgsmålet om, hvorfor smør skal være undtaget og ikke margarine, og det er muligt, at der så vil komme så meget skred i det, at omsen vil blive umulig at administrere. Men disse undtagelser er vel noget, der mere egner sig til en forhandling i et udvalg.

Ligeledes må det drøftes, om man skal foretrække opkrævning i engrosledet. Tilsyneladende skulle det være det nemmeste og mest smertefri, men det vil give for mange tilfældigheder og måske navnlig gå ud over den lille frie købmand. De store konsortier, der ofte både ejer produktionsstedet, har grossistvirksomheden og måske en række kædebutikker, kan jo selv fastsætte prisen i de forskellige led og derfor lægge vægten på detailavancerne og derved få en stor konkurrencemæssig fordel fremfor detaillisten, som ingen indflydelse har på, hvilken skat der skal være på hans varer. Erfaringsmæssigt har man også de største detailavancer på luksusvarerne, medens de er forholdsvist lavere for mere elementære forbrugsvarer. Det vil betyde, hvis omsen opkræves i grossistledet, at luksusvarer bliver mindre beskattet end de nødvendige forbrugsvarer, og det kan ikke være meningen. En omsætningsafgift i detailledet vil stille alle ens og være mest retfærdig, og når andre lande kan administrere den også uden stort besvær for de handlende, må vi også kunne gøre det, navnlig da vi har erfaringerne fra Sverige og Norge at bygge på.